

Lovforslag nr. L 174. Fremsat den 25. februar 2004 af justitsministeren (Lene Espersen)

Forslag

til

Lov om forbud mod slagtning og aflivning af drægtige produktionsdyr og heste i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden

§ 1. Slagtning og aflivning af drægtige produktionsdyr og heste i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden er forbudt.

Stk. 2. Ved slagtning forstås aflivning af dyr med henblik på produktion af kød til konsum.

Stk. 3. Ved aflivning forstås i denne lov enhver metode, som medfører, at et dyr dør, og som ikke er omfattet af stk. 2.

§ 2. Det i § 1, stk. 1, nævnte slagteforbud gælder ikke, hvis der er tale om nødslagtning, hvor dyret aflives på bedriften, eller hvis dyret er blevet transporteret til et slagteri med henblik på slagtning.

Stk. 2. Ved slagtning i de i stk. 1 nævnte tilfælde skal moderdyret bedøves, hvorefter fosteret skal skæres ud af livmoderen og aflives straks. Umiddelbart derefter skal moderdyret aflødes.

Stk. 3. Aflivning af fosteret kan undlades, hvis en dyrlæge vurderer, at fosteret er levedygtigt.

Stk. 4. Slagtning i medfør af stk. 1 skal udføres af en dyrlæge eller af en person under dennes tilsyn.

§ 3. Det i § 1, stk. 1, nævnte aflivningsforbud gælder ikke, hvis:

- 1) aflivningen sker ved intravenøs injektion af en for dyret dødelig dosis af bedøvelsesmiddel (*barbiturater*),
- 2) aflivningen sker som led i offentlig sygdomsbekæmpelse, eller
- 3) aflivningen sker i forbindelse med tekniske og videnskabelige undersøgelser, der udføres under tilsyn af Dyreforsøgstilsynet.

Stk. 2. Når dyr på grund af sygdom eller tilskadekomst skal aflives straks, kan den i § 3, stk. 1, nr. 1, nævnte fremgangsmåde fraviges i fornødent omfang.

§ 4. Overtrædelse af loven straffes med bøde eller fængsel i indtil 4 måneder.

Stk. 2. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

§ 5. Loven træder i kraft den 1. juli 2004.

§ 6. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Lovforslaget har til formål at gennemføre dele af folketingsbeslutning af 8. april 2003 om forbud mod transport og slagting af højdrægtige produktionsdyr og heste (B 58). I folketingsbeslutningen opfordres regeringen til inden udgangen af folketingsåret 2002-03 i forlængelse af de tiltag, som Retsudvalget i beretning af 31. maj 2002 over B 62, B 67 og B 82 om transport af dyr pålægger regeringen, at forbyde at transportere og slagte drægtige produktionsdyr og heste i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden.

Lovforslaget tilsigter bl.a. at indføre et forbud mod slagting og aflivning af højdrægtige dyr. Beslutningsforslaget lægger desuden op til et forbud mod transport af højdrægtige dyr. Denne del af beslutningsforslaget vil blive gennemført administrativt ved ændring af henholdsvis bekendtgørelse nr. 208 af 17. juni 1964 om transport af dyr, som ændret senest ved bekendtgørelse nr. 810 af 29. oktober 1997, og bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport, som ændret senest ved bekendtgørelse nr. 941 af 25. november 2002. Disse ændringer forventes gennemført i løbet af foråret 2004.

Lovforslaget fremsættes med henblik på at efterleve den ovennævnte folketingsbeslutning.

2. Baggrunden for lovforslaget

Forslaget til folketingsbeslutning blev fremsat den 11. december 2002 af medlemmer af Socialistisk Folkeparti (Beslutningsforslag nr. B 58, Folketinget 2002-03). Førstebehandlingen af forslaget er gengivet i Folketingstidende 2002-03, Folketingets forhandlinger, s. 4224 ff. Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri afgav betænkning over forslaget den 19. marts 2003. Andenbehandlingen er gengivet a.st., s. 6615 ff. Efter andenbehandlingen blev standset og forslaget henvist til fornyet udvalgsbehandling, afgav Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri den 2. april 2003 en tilføjelse til betænkningen. Fortsættelsen af andenbehandlingen er gengivet a.st., s. 7360 ff. Forslaget

blev vedtaget den 8. april 2003, og beslutningen er gengivet i Tillæg C, s. 302.

Baggrunden for beslutningsforslaget er angivet i bemærkningerne til forslaget, der har følgende ordlyd:

»Formålet med forslaget er at forbyde transport af drægtige dyr i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden samt at forbyde at aflive dyr i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden, dersom der ikke anvendes aflivningsmetoder, der bedøver fosteret/fostrene. Hverken veterinærfagligt, dyrevelfærdsmæssigt eller dyreetisk er det forsvarligt at slagte drægtige dyr med den konsekvens, at fosteret/fostrene lider en langsom kvælningsdød.

Mulige undtagelser fra forbuddet kunne være:

- Ved transport af dyr til dyreklinik med henblik på forløsning ved kejsersnit eller andre indgreb foretaget af en dyrlæge efter forudgående undersøgelse og eventuel smertebehandling af en dyrlæge.
- Ved nøds slagting på den ejendom, hvor dyret befinder sig, med deltagelse af en dyrlæge, og kun dersom fosteret/fostrene straks efter aflivning af moderdyret skæres ud af dette.
- På dyreklinikker, uddannelsesinstitutioner, autoriserede slagterier eller andre steder med fastansat dyrlæge under dennes deltagelse, og dersom fosteret/fostrene straks efter aflivning af moderdyret skæres ud af dette.«

Forslaget til folketingsbeslutning angav oprindeligt ikke, hvilke arter af højdrægtige dyr der skulle være omfattet af et forbud mod transport og slagting/aflivning. Dette blev under Folketingets behandling kritiseret fra forskellig side, og forslagsstillerne fremsatte derfor et ændringsforslag til forslaget, hvorefter forbuddet mod transport og slagting/aflivning skulle begrænses til højdrægtige produktionsdyr og heste. Dette ændringsforslag blev vedtaget i uændret form, og det endelige beslutningsforslag gælder således alene højdrægtige produktionsdyr og heste.

I Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris tilføjelse til betænkning over forslaget til folketingsbeslutning af 2. april 2003 fremgår i øvrigt, at et flertal

af udvalget anser bl.a. hjemmeslagtning for undtaget fra forbuddet om slagtning af højdrægtige dyr.

Repræsentanter for udvalgsflertallet har imidlertid senere over for Justitsministeriet tilkendegivet, at hjemmeslagtninger ikke bør undtages fra slagteforbuddet. Baggrunden herfor er, at de etiske overvejelser, der ligger til grund for forbuddet, gør sig gældende med lige stor vægt ved hjemmeslagtning som ved slagtning på slagterier.

3. Gældende ret

3.1. Dyreværnsloven (lov nr. 386 af 6. juni 1991 som senest ændret ved lov nr. 384 af 28. maj 2003) indeholder generelle regler om beskyttelse af dyr.

Ifølge dyreværnslovens § 1 skal dyr behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Efter samme lovs § 13, stk. 1, skal den, der vil aflive et dyr, sikre sig, at dyret aflives så hurtigt og så smertefrit som muligt. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om aflivning af dyr, herunder regler om slagtning og om forbud mod visse aflivningsformer samt regler om, at aflivning af visse større dyr kun må foretages af en dyrlæge eller en anden autoriseret person, jf. § 13, stk. 2.

Denne bemyndigelse er udnyttet ved Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1037 af 14. december 1994 om slagtning og aflivning af dyr, som ændret ved bekendtgørelse nr. 550 af 24. juni 1997 og bekendtgørelse nr. 849 af 19. november 1997. Bekendtgørelsen gennemfører Rådets direktiv 93/119/EF af 22. december 1993 om beskyttelse af dyr på slagte- eller aflivningstidspunktet i dansk ret, jf. nærmere nedenfor under pkt. 7.

Bekendtgørelsen finder efter § 1, stk. 1, anvendelse på flytning, opstaldning, fastholdelse, bedøvelse, slagtning og aflivning af dyr, der opdrættes og holdes med henblik på fremstilling af kød, skind, pelsværk eller andre produkter, samt heste, hunde og katte. Ved aflivning i forbindelse med offentlig sygdomsbekæmpelse finder § 3 anvendelse.

Reglerne finder ikke anvendelse på tekniske og videnskabelige undersøgelser udført under tilsyn af Dyreforsøgstilsynet, jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 2, nr. 1.

Ifølge bekendtgørelsens § 2, stk. 6, forstås ved aflivning enhver metode, som medfører, at et dyr dør. Ifølge bekendtgørelsens § 2, stk. 7, forstås ved slagtning aflivning af dyr med henblik på produktion af kød til konsum.

Ifølge bekendtgørelsens § 3 skal dyrene beskyttes bedst muligt mod ophidselse, smerte og lidelse under

flytning, opstaldning, fastholdelse, bedøvelse, slagtning og aflivning.

Bekendtgørelsens kapitel 3 regulerer slagtning på slagterier, mens kapitel 4 regulerer slagtning og aflivning uden for slagterierne for så vidt angår nærmere anførte dyrearter.

Bekendtgørelsen indeholder ikke særlige regler om højdrægtige dyr.

Justitsministeriet har overvejet, om dyreværnslovens § 13, stk. 2, indeholder tilstrækkelig hjemmel til at fastsætte regler om slagtning og aflivning af højdrægtige dyr af hensyn til beskyttelse af fostrene.

Hverken i dyreværnsloven eller i forarbejderne her til er der taget nærmere stilling til, om dyrefostre er omfattet af loven.

Hertil kommer, at det overordnede formål med loven er at beskytte dyr mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens § 1. Ifølge en udtalelse fra Det Veterinære Sundhedsråd, jf. nedenfor under pkt. 4, har det imidlertid ikke kunnet fastslås, at dyrefostre oplever smerte, lidelse eller væsentlig ulempe ved en regelret slagtning eller aflivning af moderdyret.

Et forbud mod slagtning eller aflivning af højdrægtige dyr af hensyn til beskyttelse af fostrene kan på den baggrund næppe udstedes med hjemmel i dyreværnslovens § 13, stk. 2.

3.2. Fødevarerloven (lov nr. 471 af 1. juli 1998 om fødevarer m.m. som senest ændret ved lov nr. 279 af 25. april 2001) indeholder regler, der bl.a. har til formål at sikre forbrugerne sunde fødevarer af høj kvalitet.

Ifølge fødevarerlovens § 44, stk. 2, må slagtning og slagtemæssig behandling af dyr m.v. kun finde sted på en virksomhed, der er autoriseret af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri. Adgangen til hjemmeslagtning findes i lovens § 41, stk. 1, hvoraf fremgår, at på ejendomme, hvor dyrehold er tilladt, kan ejendommens ejer eller bruger uanset § 44, stk. 2, foretage slagtning og efterfølgende slagtemæssig behandling af egne dyr til forbrug i egen husholdning.

Efter samme lovs § 40 kan nødslagtning af syge eller tilskadekomne dyr altid foretages på stedet, når det er nødvendigt af dyreværns-mæssige grunde, og ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte nærmere regler herom.

Fødevarerministeriet har udnyttet bl.a. denne hjemmel til at udstede bekendtgørelse nr. 798 af 19. september 2003 om fersk kød m.v., der udover at fastsætte nærmere regler om nødslagtning bl.a. tillige generelt fastslår de sundhedsmæssige betingelser, som skal opfyldes af engrosvirksomheder for produktion, be-

F. t. l. vedr. forbud mod slagting m.m. af drægtige produktionsdyr m.fl.

handling, indfrysning, oplagring og afsætning af fersk kød.

Ifølge bekendtgørelsens § 14, stk. 1, forstås ved nødslagting enhver slagting, hvor aflivningen udføres uden for et slagteri efter beslutning af en dyrlæge på grund af et ulykkestilfælde eller alvorlige fysiologiske forstyrrelser eller funktionsforstyrrelser, og hvor den slagtemæssige behandling foretages på et autoriseret slagteri.

Bekendtgørelsens § 14, stk. 2 og 3, indeholder nærmere regler for, hvordan nødslagtingen skal foregå. Det fremgår, at dyret inden slagtingen skal undersøges af en dyrlæge. Endvidere fremgår det, at dyret skal aflives efter bedøvelse og aflødes på stedet. Derefter skal dyret hurtigst muligt under hygiejniske forhold transporteres til et autoriseret slagteri. Hvis det ikke er muligt inden for en time at transportere det aflivede dyr til slagteriet, skal transporten foregå i en container eller med et transportmiddel, hvori temperaturen er på mellem 0°C og 4°C. Det fremgår endelig, at hvis udtagelsen af organerne ikke er foretaget i forbindelse med aflivningen, skal dette ske senest tre timer efter aflivningen. Hvis organerne udtages i forbindelse med aflivningen, skal de ledsage slagtekroppen til slagteriet.

Udtrykket "organer" omfatter foruden f.eks. hjerte, lunger, nyrer og lever tillige et moderdyrs livmoder og et eventuelt foster.

Ifølge bekendtgørelsens § 14, stk. 4, skal det aflivede dyr under transporten ledsages af en af Fødevedirektoratet foreskrevet erklæring fra den dyrlæge, der har beordret aflivningen. Erklæringen skal afleveres til embedsdyrlægen ved slagteriet. Hvis moderdyret i forbindelse med aflivningen har fået udtaget dets livmoder, herunder et foster, og fosteret efterfølgende er blevet aflivet med f.eks. en dødelig dosis af bedøvelsesmiddel (*barbiturater*) skal det sikres, at dette fremgår af erklæringen.

3.3. Lov om sygdomme og infektioner hos dyr (lov nr. 351 af 2. juni 1999 som ændret ved lov nr. 966 af 4. december 2002) indeholder regler, der har til formål at sikre sundhedstilstanden blandt husdyr og beskytte menneskers sundhed ved at iværksætte foranstaltninger til forebyggelse, overvågning, kontrol og bekæmpelse af husdyrsygdomme, zoonoser og zoonotiske smitstoffer hos dyr, i animalske fødevarer og produkter af dyr.

Loven indeholder to bilag. I lovens bilag 1 er opregnet de sygdomme, der i medfør af loven skal indberettes til myndighederne, og i bilag 2 er opregnet, hvilke sygdomme, der i bekæmpelsesmæssig øjemed anses for at være af samfundsøkonomisk betydning, samt

hvilke der anses for at være af produktionsmæssig betydning.

Ifølge § 9, stk. 1, i lov om sygdomme og infektioner hos dyr kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri for at udrydde, hindre, begrænse eller imødegå risiko for udbredelse af zoonotiske smitstoffer og af de i lovens bilag 2 nævnte sygdomme fastsætte regler om og meddele påbud om gennemførelse af særlige foranstaltninger samt meddele forbud mod anvendelse af dyr, dele heraf eller animalske fødevarer, sæd, æg, embryoner af dyr samt gødning, hør, halm, dyrefoder og andre produkter og genstande, hvormed sygdomme og zoonotiske smitstoffer kan spredes. De i stk. 1 nævnte foranstaltninger kan bl.a. i relation til dyrehold og vildtlevende dyr omfatte aflivning af dyr eller særlig slagting, jf. bekendtgørelsens § 9, stk. 2, nr. 1, litra h).

Ved aflivning af dyr som led i offentlig sygdomsbekæmpelse finder dyreværnslovens § 13, stk. 1, og § 3 i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1037 af 14. december 1994 om slagting og aflivning af dyr med senere ændringer anvendelse, jf. ovenfor.

3.4. Forsøg med dyr er reguleret i lov om dyreforsøg, jf. lovbekendtgørelse nr. 726 af 9. september 1993 med senere ændringer (dyreforsøgsloven). Formålet med dyreforsøgsloven er at beskytte hvirveldyr, der anvendes til forsøg, samt at sikre, at unødvendige dyreforsøg undgås, og at der i det enkelte forsøg ikke anvendes flere dyr end nødvendigt.

Ifølge dyreforsøgslovens § 1 må anvendelsen af hvirveldyr til forsøg, der må formodes at være forbundet med smerte, lidelse, angst eller varigt men for dyrene, kun ske med Dyreforsøgstilsynets tilladelse. Der må kun meddeles tilladelse til forsøg med en række nærmere opregnede formål såsom forebyggelse af sygdom, diagnosticering og behandling af sygdom, beskyttelse af miljøet, forskning m.v.

Dyreforsøgstilsynet kan afslå at give tilladelse til dyreforsøg, der ikke skønnes at være til væsentlig gavn.

Ved valg mellem forskellige fremgangsmåder skal den vælges, der medfører brug af færrest dyr, forvolder mindst smerte, lidelse eller varigt men, og som mest sandsynligt fører til tilfredsstillende resultater, jf. dyreforsøgslovens § 6, stk. 1.

Ifølge dyreforsøgslovens § 18 kan justitsministeren efter indhentet udtalelse fra Dyreforsøgstilsynet fastsætte nærmere regler om dyreforsøg, herunder regler om fremskaffelse af dyr til forsøg, forsøgsdyrs pasning og opstaldning og forsøgs udførelse.

Justitsministeriet har udnyttet bl.a. denne hjemmel til at udstede bekendtgørelse nr. 687 af 25. juli 2003

om forsøgsdyrs pasning og opstaldning og om anvendelse af udryddelsestruede og vildtlevende dyr til forsøg mv.

Ifølge bekendtgørelsens § 1, stk. 1, finder bekendtgørelsen anvendelse på dyr, der er omfattet af lov om dyreforsøg eller af bestemmelser udstedt i medfør af lovens § 1, stk. 5, og hvirveldyr, der bliver indfanget, opdrættet eller er opstaldet med henblik på at indgå i forsøg. Dyr, der opdrættes som led i landbrugsmæssig produktion, omfattes dog først af bekendtgørelsen, når dyret flyttes til det sted, hvor forsøget skal foregå, eller, hvis forsøget skal foregå i besætningen, fra det tidspunkt forsøget starter, jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 2.

Bekendtgørelsens § 28, stk. 1-3, indeholder nærmere regler om aflivning af forsøgsdyr. Det fremgår, at aflivning af forsøgsdyr skal foretages af en kompetent person, der har fået uddannelse heri. Endvidere skal aflivning af forsøgsdyr ske under forhold, der sikrer, at forsøgsdyrene lider mindst muligt mentalt og fysisk. Ved valg af aflivningsmetode skal der tages højde for dyrets individuelle og artsbestemte særpræg. Aflivning skal endvidere ske i overensstemmelse med opdaterede anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Det fremgår endelig, at Dyreforsøgstilsynet kan give påbud om, hvordan aflivning skal ske.

4. Udtalelse fra Det Veterinære Sundhedsråd

Til brug for behandlingen af beslutningsforslaget om forbud mod transport og slagtning/aflivning af højdrægtige dyr anmodede Justitsministeriet Det Veterinære Sundhedsråd om en udtalelse.

Det Veterinære Sundhedsråd udtalte den 17. marts 2003 følgende om transport, slagtning og aflivning af højdrægtige dyr:

”Hvad angår transporter har man haft den grundlæggende holdning, at det drejer sig om at beskytte moderdyret mest muligt mod smerte, lidelse og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens bestemmelser. Endvidere, at længerevarende transporter, dvs. transporter på over 8 timer af dyr i mindst de sidste 10 pct. af drægtigheden, ”vurderes at udgøre en sådan større belastning af dyret, at der er risiko for, at fødslen går i gang under transporten”. Med hensyn til fastlæggelse af de sidste 10 pct. af drægtigheden må dette anses for at være et arbitrært valg, men alligevel rimeligt af følgende grunde. I de første 90 pct. af drægtigheden er denne generelt ikke til gene for moderdyrets fulde bevægelighed, og det er vanskeligere at inducere fødslen medikamentelt eller ved stress. Samtidig kan fostre ikke overleve, hvis de fødes. Det er imidlertid utilstrækkeligt kun at vurdere afstand og tid, idet også

kortvarige transporter af en varighed på under 8 timer og over 50 km kan udgøre en meget betydelig belastning for moderdyr og igangsætte en fødsel, der kan resultere i en dystoki (fødselshindring) og dermed udgøre en dyreværns-mæssig uacceptabel situation.

Det er derfor Rådets anbefaling, at ”10 pct.-reglen” kommer til at gælde transporter af alle højdrægtige hovdyr, der holdes som husdyr og husdyr af kvæg-, fære-, gede- og svinearterne.

Hvad angår aflivning og slagtning af højdrægtige dyr drejer det sig primært om at beskytte fostrene mod smerte, lidelse og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens bestemmelser. Dette er et nyt princip, idet man ikke hidtil har taget hensyn til fostres smerteopfattelse, men alene til moderdyrets. Der foreligger ikke sikre undersøgelser over husdyrfostres smerteopfattelse, herunder hvornår den med sikkerhed optræder i drægtighedsstadiet, og hvor stor en belastning der skal til at udløse en smertereaktion. Imidlertid synes fære-fostres ilttension at være så lav, at de ikke kan have en smerteopfattelse. Sikre videnskabelige undersøgelser til belysning af denne problemstilling foreligger ikke hos kvæg, men man kan antage, at da disse to arters placenta er meget ens, vil forholdene hos får og kvæg være meget lig hinanden. For så vidt angår aflivning ved intravenøs injektion af barbiturater (thiopental) vil fostrene, grundet dette stofs uhindrede, simple diffusion over placenta, blive aflivet på en meget skånsom vis. Erfaringer fra anæstesi i forbindelse med fosterkirurgi på kvæg og svin kan bekræfte dette. For så vidt angår slagtning, vil bedøvelse med bolt pistol eller CO₂, hvor moderdyrets hjertereaktion er opretholdt, efter al sandsynlighed ikke udløse en smertereaktion hos fosteret. Ved efterfølgende akut afblødning vil trykket i fosterblodet falde drastisk, og dette i kombination med den allerede eksisterende lave ilttension vil betyde, at fostret ikke vil opleve smerte eller lidelse.

Det er på den baggrund Rådets opfattelse, at et foster (fostre) ikke oplever smerte, lidelse og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2, i forbindelse med en regelret aflivning eller slagtning af højdrægtige dyr.”

5. Lovforslagets indhold

5.1. Efter lovforslaget forbydes slagtning og aflivning af drægtige produktionsdyr og heste i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden.

Lovforslaget fremsættes for at opfylde den del af den under pkt. 1 nævnte folketingsbeslutning af 8. april 2003, der vedrører indførelse af et slagte- eller aflivningsforbud. I bemærkningerne til beslutningsforslaget angives som begrundelse for slagteforbud-

det, at det *hverken veterinærfagligt, dyrevelfærdsmæssigt eller dyreetisk er forsvarligt at slagte højdrægtige dyr med den konsekvens, at fosteret/fostrene lider en langsom kvælningsdød*. Heroverfor står Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse af 17. marts 2003, hvorefter fosteret ikke oplever smerte, lidelse og væsentlig ulempe ved en regelret slagting eller aflivning af moderdyret.

Lovforslaget indeholder nogle undtagelser fra de foreslåede forbud.

Undtaget fra slagteforbuddet er for det første de særlige situationer, hvor det er nødvendigt at aflive moderdyret, men hvor aflivningen sker med henblik på produktion af kød til konsum. Der tænkes her på tilfælde, hvor moderdyret f.eks. er kommet alvorligt til skade og derfor skal nødslægtes.

Begrundelsen for, at nødslagting bør være tilladt, er, at moderdyret i den givne situation ikke skal udsættes for (yderligere) smerte, lidelse og væsentlig ulempe, men i stedet bør aflives hurtigst muligt på stedet.

Undtaget fra slagteforbuddet er for det andet de tilfælde, hvor moderdyret i strid med det kommende forbud mod transport af dyr i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden alligevel er blevet transporteret til et slagteri.

I de situationer, hvor et højdrægtigt dyr i strid med det kommende transportforbud er blevet leveret til et slagteri, vil det af hensyn til moderdyrets velfærd være u hensigtsmæssigt at udsætte dyret for endnu en transport retur til producenten. Hertil kommer, at kvæg, geder, får og svin, der indbringes på eksportsvineslagterier, kreatureksportslagterier og offentlige slagtehusse, af smittehensyn ikke må fjernes derfra i levende live, jf. Fødevareministeriets bekendtgørelse nr. 908 af 15. december 1987 om foranstaltninger mod smitsomme sygdomme hos husdyrene, som ændret ved bekendtgørelse nr. 65 af 28. januar 1992. Ifølge lovforslaget vil slagting derfor være tilladt i disse situationer. Det bemærkes dog, at efter omstændighederne forudsættes såvel leverandøren som transportøren i sådanne tilfælde politianmeldt af embedsdyrlægen på slagteriet for overtrædelse af transportforbuddet, jf. herved dyreværnslovens § 20.

Den praktiske konsekvens af lovforslaget vil således være, at alene hjemmeslagting bliver forbudt.

Der lægges endvidere efter forslaget op til et generelt forbud mod aflivning af højdrægtige produktionsdyr og heste. (ved aflivning i denne lov forstås enhver metode, som medfører, at et dyr dør, og som ikke er omfattet af begrebet slagting. Aflivningsforbuddet gælder dog ikke, hvis aflivningen af moderdyret sker

ved intravenøs injektion af en dødelig dosis af bedøvelsesmiddel (*barbiturater*). Begrundelsen for, at aflivning i sådanne tilfælde bør være tilladt, er, at et højdrægtigt dyr kan blive sygt eller komme til skade på en sådan måde, at det bør aflives, og det vil da være direkte i strid med moderdyrets velfærd, hvis ikke det kunne aflives. Hertil kommer, at fosteret som følge af bedøvelsesmidlets uhindrede simple diffusion via moderdyrets moderkage (placenta) vil blive aflivet på en meget skånsom vis.

Herudover foreslås undtaget de situationer, hvor aflivningen af moderdyret sker som led i offentlig sygdomsbekæmpelse eller i forbindelse med tekniske og videnskabelige undersøgelser, der udføres under tilsyn af Dyreforsøgstilsynet, jf. herom ovenfor under pkt. 3.3. og 3.4.

5.2. Lovforslaget indeholder endvidere de nærmere retningslinjer for, hvordan slagting og aflivning af moderdyret skal ske i de tilfælde, hvor dette er tilladt, ligesom det er nærmere fastlagt, hvad der skal ske med fosteret, hvis moderdyret skal slagtes. Efter lovforslaget skal slagtingen udføres af en dyrlæge eller under dyrlægetilsyn.

5.3. Overtrædelse af slagte- og aflivningsforbuddet foreslås straffet med bøde eller fængsel i indtil 4 måneder.

Bl.a. undtagelsesbestemmelsen i lovforslagets § 2, stk. 1, om dyr, der er transporteret til et slagteri, forudsætter, at der senest samtidig med lovens ikrafttræden er gennemført et forbud mod transport af højdrægtige dyr. Dette forbud forventes gennemført administrativt.

6. Lovforslagets økonomiske, administrative og miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget tilsigter bl.a. at indføre et forbud mod slagting og aflivning af højdrægtige produktionsdyr og heste.

Det er meget få dyr, der i dag slagtes og aflives i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden, og som følge heraf må det antages, at eventuelle driftsomlægninger som følge af forbuddet vil være af et meget begrænset omfang.

På denne baggrund vil lovforslaget ikke have økonomiske og administrative konsekvenser af betydning for erhvervslivet og borgerne.

Lovforslaget findes ikke at have økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige.

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Der er på EU-plan fastsat fælles minimumsnormer for beskyttelse af dyr på slagte- eller aflivningstidspunktet i Rådets direktiv 93/119/EF af 22. december 1993 om beskyttelse af dyr på slagte- eller aflivningstidspunktet.

Direktivet nævner ikke specifikt slagting eller aflivning af højrægtige dyr. Da der er tale om minimumskrav, kan medlemsstaterne fastsætte videregående krav i national lovgivning, hvis kravene i øvrigt er forenelige med EF-traktaten, herunder bestemmelserne om fri bevægelighed for varer, tjenesteydelser og kapital.

Det er en generel betingelse for lovligheden af en handelsbegrænsende foranstaltning, at foranstaltningen er nødvendig for at nå formålet, og at de handelshindrende virkninger er så begrænsede som muligt (proportionalityskravet).

Et forbud mod slagting og aflivning af drægtige produktionsdyr og heste i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden vil omfatte såvel dyr, der opdrættes i Danmark, som dyr, der opdrættes i andre EU-lande eller i tredjelande. Forbuddet er ikke diskriminerende, men udgør en handelshindring, jf. navnlig EF-traktatens artikel 28 om fri bevægelighed for varer.

EF-traktatens artikel 28 er ifølge EF-traktatens artikel 30 ikke til hinder for forbud eller restriktioner, der er retfærdiggjort af en række nærmere bestemte hensyn, herunder hensynet til den offentlige sædelighed. Disse forbud eller restriktioner må dog hverken udgøre et middel til vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af samhandelen mellem medlemsstaterne.

Ifølge den retspraksis, der knytter sig til EF-traktatens artikel 30, tilkommer det principielt en medlemsstat at fastlægge kravene til den offentlige sædelighed – dvs. den offentlige moral og etik – inden for sit område i overensstemmelse med de værdinormer, der gælder i den pågældende medlemsstat.

Et forbud mod slagting af højrægtige produktionsdyr og heste må anses for begrundet i etiske overvejelser om det acceptable i at tillade slagting af disse dyr på et så sent tidspunkt i drægtighedsperioden, at fostrene i en række tilfælde vil kunne være levedygtige.

Samlet findes foranstaltningen således at kunne holdes inden for rammerne af EF-Traktatens artikel 30.

Ifølge WTO-reglerne, herunder navnlig GATT (The General Agreement on Tariffs and Trade), er import- og andre handelshindringer mellem de kontraherende parter som udgangspunkt forbudt. Dette gælder

dog ikke, i det omfang de pågældende foranstaltninger ikke er diskriminerende eller udgør en skjult handelsbegrænsning og er nødvendige for at beskytte en række hensyn, herunder den offentlige moral.

Det vurderes, at de samme grunde, som tilsiger, at forslaget kan holdes inden for rammerne af EF-Traktaten, fører til, at forslaget ikke kan anses for at kræne Danmarks forpligtelser i relation til WTO-reglerne.

8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Lovforslaget har været sendt i høring hos Advokatrådet, Alle Dyrs Ret, Amtsrådsforeningen, Daniche, Danmarks Kaninavlforening, Danmarks Gedeavlforening, Danmarks JordbrugsForskning (Forskningscenter Foulum), Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Dansk Dyreværn Århus, Dansk Familielandbrug, Dansk Fåreavlforening, Dansk Industri, Dansk Kvæg, Dansk Landbrugsrådgivning, Dansk Pelsdyravlerforening, Dansk Transport og Logistik, Danske Slagterier, De Danske Landboforeninger, Den Danske Dyrslægeforening, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole (KVL), Det Dyreetiske Råd, Det Veterinære Sundhedsråd, Dyrefondet, Dyrenes Beskyttelse, Dyrenes Dags Komité, Dyrenes Stemme, Dyrenes Venner, Dyreværnsforeningen Freja, Dyreværnsforeningernes Fællesråd, Dyreværnsrådet, Fonden til Sygdomsbekæmpelse uden Dyreforsøg, Forbrugergruppen For Dyrevelfærd, Forbrugerrådet, Foreningen af Danske Svinekonsulenter, Foreningen af Politimestre i Danmark, Foreningen til Værn for Værgeløse Dyr, Fødevarerdirektoratet, Fødevarerøkonomisk Institut, Handelskammeret, Hesteinternatet af 1999, Hestens Værn, Kommunernes Landsforening, Kødbranschens Fællesråd, Kødgeder i Danmark, Landbrugsrådet, Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter, Foreningen af Danske Svineproducenter, Landsforeningen for Dansk Fåreavl, Landsforeningen for Husdyrenes Vel, Landsforeningen Forsøgsdyrenes Værn, Landsforeningen Komitéen mod Dyreforsøg, Landsforeningen til Oplysning om og afskaffelse af Vivisektion i Danmark, Landsorganisationen i Danmark (LO), Landsudvalget for Svin, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Mohairforeningen i Danmark, Nordisk Samfund til Bekæmpelse af Misbrug af Dyr, Politidirektøren i København, Politiforbundet i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Rigsadvokaten, Rigspolitichefen, Rådet for Dyreforsøg, SamMark, Sammenslutningen af By- & Markedsfester i Danmark, Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger (SALA), Slagteriernes Forskningsinstitut, Solveig Wagners initiativ til afskaffelse af dyreforsøg, Specialarbejderforbundet i Danmark

(SiD), Veterinærchef Svend Johansen, WSPA og Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Samlet vurdering af lovforslagets konsekvenser

	Positive konsekvenser/ mindre udgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen af betydning
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Der henvises til bemærkningerne ovenfor under pkt. 7	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Efter bestemmelsen forbydes slagting og aflivning af drægtige produktionsdyr og heste i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden.

Begrebet ”produktionsdyr” er et almindeligt forekommende udtryk i lovgivningen, herunder eksempelvis dyreværnslovens § 12, stk. 2, hvorefter justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om og herunder forbyde anvendelse af bioteknologi, genteknologi og lignende på produktionsdyr i landbruget. Loven indeholder imidlertid ikke en nærmere afgrænsning af, hvilke dyr der er at anse som produktionsdyr.

Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr definerer ”landbrugsdyr” som hvirveldyr – bortset fra fisk, reptiler og padder – som holdes med henblik på produktion af fødevarer, uld, skind eller pels eller med henblik på andre landbrugsmæssige formål.

Begrebet produktionsdyr skal i denne lov forstås i overensstemmelse med denne definition. Forbuddet omfatter således kvæg, svin, får, geder og andre produktionsdyr, som f.eks. farmede hjorte, kaniner, og visse pelsdyr.

Lovforslaget omfatter – ud over produktionsdyr – specifikt heste, idet mange heste i dag ikke holdes til landbrugsmæssigt formål.

Ved slagting forstås aflivning af dyr med henblik på produktion af kød til konsum, og ved aflivning for-

stås i denne lov enhver metode, som medfører, at et dyr dør, og som ikke er omfattet af begrebet slagting. Disse definitioner svarer indholdsmæssigt hovedsageligt til de i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1037 af 14. december 1994 om slagting og aflivning af dyr med senere ændringer indeholdte definitioner af ”slagting” og ”aflivning”, jf. dennes § 2, stk. 6 og 7.

Forbuddet omfatter slagting og aflivning af de pågældende dyr i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden.

Det vil som udgangspunkt under de intensive produktionsformer, der i dag anvendes i Danmark, normalt være muligt at afgøre, hvornår et dyr er blevet drægtigt. Det må dog erkendes, at det i nogle tilfælde, navnlig hvor dyrene holdes under mere ekstensive forhold, kan være vanskeligt at afgøre, på hvilket tidspunkt et dyr er blevet drægtigt.

Et dyrs drægtighedsperiode afhænger bl.a. af dyrets art, race og alder, fosterets køn, om moderdyret har født en eller flere gange før, tidspunktet på året og andre faktorer. Det er derfor ikke muligt præcist at angive det enkelte dyrs drægtighedsperiode.

Der bør derfor – herunder af retssikkerheds- og retshåndhævelsessenssyn – i relation til forbuddet mod slagting og aflivning tages udgangspunkt i den for den enkelte dyreart gennemsnitlige drægtighedsperiode.

Nedenfor gengives i skematisk form en oversigt over den gennemsnitlige længde af forskellige dyrearter.

ters drægtighedsperioder og den sidste tiendedel heraf afrundet til hele dage.

Dyreart	Drægtighedsperiodens længde	En tiendedel af drægtighedsperioden
Heste	340 dage	34 dage
Kvæg	282 dage	28 dage
Får	148 dage	15 dage
Geder	150 dage	15 dage
Svin	114 dage	11 dage
Hjorte	234 dage	23 dage
Kaniner	31 dage	3 dage
Mink	50 dage	5 dage
Ræve	52 dage	5 dage
Ildere/fritter	42 dage	4 dage

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger pkt. 5.1.

Til § 2

Slagteforbuddet gælder ifølge *stk. 1*, ikke, hvis der er tale om nødslagtning, eller hvis dyret – i strid med det kommende transportforbud – er blevet transporteret til et slagteri med henblik på slagtning.

Ved ”nødslagtning” forstås enhver slagtning, hvor aflivningen udføres uden for et slagteri efter beslutning af en dyrlæge på grund af et ulykkestilfælde eller alvorlige fysiologiske forstyrrelser eller funktionsforstyrrelser, og hvor den slagtemæssige behandling foretages på et autoriseret slagteri, jf. herved § 14, *stk. 1*, i bekendtgørelsen nr. 798 af 19. september 2003 om fersk kød mv.

For at sikre, at såvel moderdyr som fosteret beskyttes bedst muligt i de nævnte tilladte slagtesituationer, er der i *stk. 2* fastsat krav til fremgangsmåden. Moderdyret skal således bedøves, hvorefter fosteret skal skæres ud af livmoderen og straks aflives. Umiddelbart herefter skal moderdyret aflødes.

Ved bedøvelse af moderdyret skal reglerne i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1037 af 14. december 1994 om slagtning og aflivning af dyr med senere ændringer overholdes. Ifølge denne bekendtgørelses § 2, *stk. 5*, forstås ved bedøvelse enhver metode, som, når den anvendes på et dyr, hurtigt bringer dyret i bevidstløs tilstand, som varer, indtil døden indtræder. Dyrlægen eller den person, der udfører slagtningen under tilsyn af dyrlægen, skal således sikre, at bedøvelsen af moderdyret varer tilstrækkelig længe til, at fosteret

kan skæres ud af livmoderen, uden at moderdyret kommer til bevidsthed.

Udgangspunktet efter *stk. 2* er endvidere, at fosteret straks efter, at det er blevet skåret ud af livmoderen på moderdyret, skal aflives. Der kan imidlertid forekomme tilfælde, hvor fosteret vurderes levedygtigt, og hvor dyrets ejer måtte ønske at beholde dyret. På den baggrund foreslås det i *stk. 3*, at kravet om aflivning af fosteret kan fraviges, hvis en dyrlæge vurderer, at fosteret er levedygtigt.

Denne undtagelse vil alene kunne anvendes i forbindelse med nødslagtninger. Ved slagtning af et højdrægtigt dyr, der – i strid med det kommende transportforbud – alligevel er blevet leveret til et slagteri, og hvor det af hensyn til moderdyrets velfærd vil være uhensigtsmæssigt at udsætte moderdyret for endnu en – ulovlig – transport retur til producenten, og hvor slagtning af dyret som følge heraf er tilladt, vil dyrets ejer ikke kunne beholde hverken moderdyret og/eller fosteret/det nyfødte dyr, selv om dette af en dyrlæge på slagteriet vurderes at være levedygtigt, idet moderdyret og dets afkom af smittehensyn ikke må fjernes derfra i levende live, jf. Fødevareministeriets bekendtgørelse nr. 908 af 15. december 1987 om foranstaltninger mod smitsomme sygdomme hos husdyrene, som ændret ved bekendtgørelse nr. 65 af 28. januar 1992.

Med henblik på at sikre en forsvarlig behandling af såvel moderdyret som fosteret stilles der i *stk. 4* krav om, at slagtning af moderdyret og aflivning af fosteret kun må foretages af en dyrlæge eller af en anden person under tilsyn af dyrlægen.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger pkt. 5.1 og 5.2.

Til § 3

Aflivningsforbuddet gælder ifølge *stk. 1, nr. 1*, ikke, hvis aflivningen af moderdyret sker ved intravenøs injektion af en dødelig dosis af bedøvelsesmiddel (*barbiturater*).

Herudover undtager *stk. 1, nr. 2 og 3*, de situationer, hvor aflivningen af moderdyret sker som led i offentlig sygdomsbekæmpelse eller i forbindelse med tekniske og videnskabelige undersøgelser, der udføres under tilsyn af Dyreforsøgstilsynet.

Hvis et højdrægtigt dyr er sygt eller er kommet til skade, og som følge heraf skal aflives, er udgangspunktet, at dette skal ske ved intravenøs injektion af en dødelig dosis af bedøvelsesmiddel (*barbiturater*), jf. ovenfor. Der kan imidlertid forekomme situationer, hvor moderdyrets tilstand er så kritisk, at der bør ske aflivning straks, og hvor det ikke vil være dyreværnmæssigt forsvarligt at afvente, at en dyrlæge kommer til stedet og kan aflive moderdyret ved hjælp af en dødelig dosis bedøvelsesmiddel. Som eksempel på en sådan situation kan nævnes en højdrægtig ko, der er kommet meget alvorligt til skade som følge af påkørsel af en bil. I sådanne tilfælde bør dyrets ejer selv kunne aflive koen straks ved eksempelvis at skyde

den. På den baggrund foreslås det i *stk. 2*, at den i *stk. 1, nr. 1*, nævnte fremgangsmåde kan fraviges i fornødent omfang.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger pkt. 5.1 og 5.2.

Til § 4

Efter bestemmelsen straffes overtrædelse af loven med bøde eller fængsel i indtil 4 måneder.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger pkt. 5.3.

Til § 5

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2004.

Til § 6

Bestemmelsen vedrører lovens territoriale gyldighed. Bestemmelsen indebærer, at loven hverken kan sættes i kraft for Færøerne eller Grønland. For så vidt angår Færøerne er området ved lov nr. 137 af 23. marts 1948 om Færøernes Hjemmestyre overgået til Færøerne som færøsk særanliggende, og for så vidt angår Grønland er lovgivningskompetencen på området ved lov nr. 906 af 16. december 1998 for Grønland om hunde og dyreværn overdraget til Grønlands hjemmestyre.

Til lovforslag nr. L 174. Skriftlig fremsættelse (25. februar 2004)

Justitsministeren (Lene Espersen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om forbud mod slagtning og aflivning af drægtige produktionsdyr og heste i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden

(Lovforslag nr. L 174).

Den 8. april 2003 vedtog Folketinget efter forslag fra Socialistisk Folkeparti et beslutningsforslag, som bl.a. opfordrer regeringen til, i forlængelse af de tiltag, som Retsudvalget i beretning af 31. maj 2002 over B 62, B 67 og B 82 om transport af dyr pålægger regeringen, at forbyde slagtning af drægtige produktionsdyr og heste i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden.

Beslutningsforslaget lægger desuden op til et forbud mod transport af højdrægtige dyr. Denne del af beslutningsforslaget vil blive gennemført administrativt ved ændring af henholdsvis bekendtgørelse nr. 208 af 17. juni 1964 om transport af dyr, som ændret senest ved bekendtgørelse nr. 810 af 29. oktober 1997, og bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport, som ændret senest ved bekendtgørelse nr. 941 af 25. november 2002. Disse ændringer forventes gennemført i løbet af foråret 2004.

Lovforslaget fremsættes for at opfylde den del af folketingsbeslutningen, der vedrører indførelse af et slagte- og aflivningsforbud.

I bemærkningerne til beslutningsforslaget angives som begrundelse for slagteforbuddet, at det *hverken veterinærfagligt, dyrevelfærdsmæssigt eller dyreetisk er forsvarligt at slagte højdrægtige dyr med den konsekvens, at fosteret/fostrene lider en langsom kvælningsdød*. Heroverfor står Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse af 17. marts 2003, hvorefter fostret ikke oplever smerte, lidelse og væsentlig ulempe ved en gelret slagtning eller aflivning af moderdyret.

Efter lovforslaget forbydes slagtning og aflivning af drægtige produktionsdyr og heste i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden. Slagteforbuddet gælder ikke, hvis der er tale om nøds-lagtning, eller hvis dyret – i strid med det kommende transportforbud – er blevet transporteret til et slagteri med henblik på slagtning.

Den praktiske konsekvens af slagteforbuddet vil således være, at alene hjemmeslagtning bliver forbudt.

Aflivningsforbuddet gælder ikke, hvis dyret aflives ved intravenøs injektion af en dødelig dosis af bedøvelsesmiddel, eller hvor aflivningen af moderdyret sker som led i offentlig sygdomsbekæmpelse eller i forbindelse med tekniske og videnskabelige undersøgelser, der udføres under tilsyn af Dyreforsøgstilsynet.

Lovforslaget indeholder endvidere de nærmere retningslinjer for, hvordan slagtning og aflivning af moderdyret skal ske i de tilfælde, hvor dette er tilladt, ligesom det er nærmere fastlagt, hvad der skal ske med fosteret, hvis moderdyret skal slagtes. Efter lovforslaget skal slagtningen udføres af en dyrlæge eller under dyrlægetilsyn.

Transportforbuddet, der som nævnt vil blive gennemført administrativt i løbet af foråret 2004, indebærer, at de højdrægtige dyr ikke længere lovligt kan transporteres hen til slagterierne.

I den sammenhæng vil jeg gerne fremhæve, at en dyrlæge, der bliver bekendt med, at et dyr behandles uforsvarligt, ifølge dyreværnslovens § 20, stk. 1, skal anmelde forholdet til politiet (medmindre forholdet ikke er groft og i øvrigt straks rettes). Når det bliver forbudt at transportere højdrægtige produktionsdyr og heste af hensyn til moderdyrenes velfærd, må det anses for uforsvarlig behandling af disse dyr at transportere dem i strid med transportforbuddet. Fødevarer direktoratet har derfor også tilkendegivet, at man efter ikrafttrædelsen af transportforbuddet vil sende en instruks til embedsdyrlægerne på slag-

terierne om, at enhver overtrædelse af forbuddet skal politianmeldes.

Når transportforbuddet kombineres med en instruks om obligatorisk politianmeldelse af overtrædelser af forbuddet mod transport af højdrægtige produktionsdyr og heste, må transportforbuddet forventes at få en væsentlig præventiv virkning. Hertil kommer, at der ved den seneste ændring af dyreværnsloven i 2003 er lagt op til

en betydelig skærpelse af bødeniveauet i sager om overtrædelse af dyreværnslovgivningen. Det foreslåede slagteforbud vil som nævnt alene få praktisk betydning, når der er tale om hjemmeslagting.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg herved fremlægge forslaget til Det Høje Tings behandling.